

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α' ΦΑΣΗ

E_3.ΑΛ3Α(ε)

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Πέμπτη 7 Ιανουαρίου 2016

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτωνος Πολιτεία (514A-515A)

Μετὰ ταῦτα δὴ, εἶπον, ἀπέεικασόν τοιοῦτῳ πάθει τὴν ἡμετέραν φύσιν παιδείας τε πέρι καὶ ἀπαιδευσίας. ἰδὲ γὰρ ἀνθρώπους οἷον ἐν καταγείῳ οἰκήσει σπηλαιώδει, ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἐχούση μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπήλαιον, ἐν ταύτῃ ἐκ παίδων ὄντας ἐν δεσμοῖς καὶ τὰ σκέλη καὶ τοὺς ἀγκύνας, ὥστε μένειν τε αὐτοὺς εἰς τε τὸ πρόσθεν μόνον ὄρᾱν, κύκλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἀδυνάτους περιάγειν, φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καόμενον ὀπισθεν αὐτῶν, μεταξὺ δὲ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν δεσμοτῶν ἐπάνω ὁδόν, παρ' ἣν ἰδὲ τειχίον παρωκοδομημένον, ὥσπερ τοῖς θαυματοποιοῖς πρὸ τῶν ἀνθρώπων πρόκειται τὰ παραφράγματα, ὑπὲρ ὧν τὰ θαύματα δεικνύασιν.

Ὅρῳ, ἔφη.

Ὅρα τοίνυν παρὰ τοῦτο τὸ τειχίον φέροντας ἀνθρώπους σκεύη τε παντοδαπὰ ὑπερέχοντα τοῦ τειχίου καὶ ἀνδριάντας καὶ ἄλλα ζῶα λίθινά τε καὶ ξύλινα καὶ παντοῖα εἰργασμένα, οἷον εἰκὸς τοὺς μὲν φθεγγομένους, τοὺς δὲ σιγῶντας τῶν παραφερόντων.

Ἄτοπον, ἔφη, λέγεις εἰκόνα καὶ δεσμώτας ἀτόπους.

Ὅμοίους ἡμῖν, ἦν δ' ἐγώ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

A1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «**Μετὰ ταῦτα ... δεικνύασιν**».

Μονάδες 10

B1. «ἐν καταγείῳ οἰκήσει σπηλαιῶδει, ἀναπεπταμένην πρὸς τὸ φῶς τὴν εἴσοδον ἔχουσα μακρὰν παρὰ πᾶν τὸ σπηλαίον» - «φῶς δὲ αὐτοῖς πυρὸς ἄνωθεν καὶ πόρρωθεν καόμενον ὀπισθεν αὐτῶν»: Να συγκρίνετε το φως που προέρχεται από τον Ἴλιο με αυτό που προέρχεται από τη φωτιά, λαμβάνοντας υπόψη τους συμβολισμούς της αλληγορίας.

Μονάδες 15

B2. «ἀπείκασον», «ἄτοπον εἰκόνα», «ὁμοίους ἡμῖν»: Να σχολιάσετε τις παραπάνω φράσεις.

Μονάδες 15

B3. Να γράψετε στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω θέσεις, τη λέξη **Σωστό**, αν είναι σωστή, και τη λέξη **Λάθος**, αν είναι λαθασμένη.

α. Η αλληγορία του σπηλαίου αναπτύσσεται στην αρχή του ΣΤ' βιβλίου της Πολιτείας.

β. Ο απελευθερωμένος δεσμώτης οφείλει να αψηφήσει τον κίνδυνο και να επιστρέψει στη σπηλιά για να βοηθήσει τους δεσμώτες.

γ. Οι δεσμώτες κινούνται ελεύθερα μέσα στο σπήλαιο.

δ. Στην Αλληγορία του σπηλαίου υπάρχουν υπαινιγμοί για την καταδίκη των Τριάκοντα τυράννων.

ε. Οι δεσμώτες πιστεύουν ότι οι σκιές είναι η μοναδική αλήθεια.

Μονάδες 10

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α' ΦΑΣΗ

E_3.ΑΛ3Α(ε)

- B4.** α. Να γράψετε από μία αντώνυμη λέξη στα **αρχαία ελληνικά** για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του αρχαίου κειμένου: **φῶς, μένειν, ὀπισθεν, ὁμοίους.** (μονάδες 4)
- β. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της αρχαίας ελληνικής της α' στήλης με τις ετυμολογικά συγγενείς τους στη β' στήλη (δύο λέξεις της β' στήλης περισσεύουν). (μονάδες 6)

Α' στήλη	Β' στήλη
α. περιάγειν	1. είδηση
β. φέροντας	2. αποικία
γ. ἰδὲ	3. κάτοπτρο
δ. πρόκειται	4. προφήτης
ε. ἔφη	5. κατάκοιτος
στ. παρωκοδομημένον	6. άξονας
	7. σοισοφάγος
	8. άφιξη

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίου Ὑπὲρ Πολυστράτου 33-35¹

ἕως μὲν γάρ εἰρήνη, ἦν ἡμῖν φανερά οὐσία, καὶ ἦν ὁ πατήρ ἀγαθὸς γεωργός· ἐπειδὴ δὲ εἰσέβαλον οἱ πολέμιοι, πάντων τούτων ἐστερήθημεν. ὥστε αὐτῶν τούτων ἕνεκα πρόθυμοι ἦμεν εἰς ὑμᾶς, εἰδότες ὅτι χρήματα μὲν ἡμῖν οὐκ εἶη ὀπόθεν ἐκτείσομεν, αὐτοὶ δὲ πρόθυμοι ὄντες εἰς ὑμᾶς ἀξιούμεν εὐρίσκεισθαι χάριν. καίτοι ὀρῶμέν γ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἐάν τις παῖδας αὐτοῦ ἀναβιβασάμενος κλάη καὶ ὀλοφύρηται, τούς τε

¹ Έκδοση Οξφόρδης

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α' ΦΑΣΗ

E_3.ΑΛ3Α(ε)

παῖδας δι' αὐτόν εἰ ἀτιμωθήσονται ἐλεοῦντας, καὶ ἀφιέντας τὰς τῶν πατέρων ἁμαρτίας διὰ τοὺς παῖδας, οὓς οὐπω ἴστε εἴτε ἀγαθοὶ εἴτε κακοὶ ἤβησαντες γενήσονται· ἡμᾶς δ' ἴστε ὅτι πρόθυμοι γεγενήμεθα εἰς ὑμᾶς, καὶ τὸν πατέρα οὐδὲν ἡμαρτηκότα. ὥστε πολλῶν δικαιοτέροί ἐστε, ὧν πεπειρασθε, τούτοις χαρίσασθαι, ἢ οὓς οὐκ ἴστε ὅποιοί τινες ἔσονται. πεπόνθαμεν δὲ τὸναντίον τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις.

Λεξιλόγιο:

οὐκ ἔστιν ὀπόθεν= ἀπὸ πουθενά
ἐκτίνω= πληρώνω

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΔΙΔΑΚΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παραπάνω κειμένου.

Μονάδες 20

Γ2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

πρόθυμοι: την ίδια πτώση, γένος και αριθμό στον υπερθετικό βαθμό

χάριν: τη γενική ενικού

παῖδας: τη δοτική πληθυντικού

αὐτοῦ: την ίδια πτώση, γένος και αριθμό στο α' πρόσωπο

τῶν πατέρων: την κλητική ενικού

εἰσέβαλον: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

εἰδότες: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής ενεστώτα

ἀξιοῦμεν: το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2016
Α' ΦΑΣΗ

E_3.ΑΛ3Α(ε)

πεπείρασθε: το β' ενικό πρόσωπο της ευκτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή

πεπόνθαμεν: το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του αορίστου β'

Μονάδες 10

- Γ3. α.** Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων: **γεωργός, τούτων (έστερήθημεν), εύρίσκεσθαι, αυτού, των πατέρων, τοίς ανθρώποις.** (μονάδες 6)
- β. είδότες, έλεούντας:** να αναγνωρίσετε συντακτικά τις μετοχές και να επιλέξετε ποια από τις παρακάτω δευτερεύουσες προτάσεις μπορεί να αντικαταστήσει ισοδύναμα την καθεμιά. (μονάδες 4)

α. έπει είδειήμεν	α. ότι ύμεις έλεοίτε
β. έπει ίσμεν	β. ότι ύμεις έλεείτε
γ. έπει ήσμεν	γ. ότι ούτοι έλεούσι

Μονάδες 10

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ